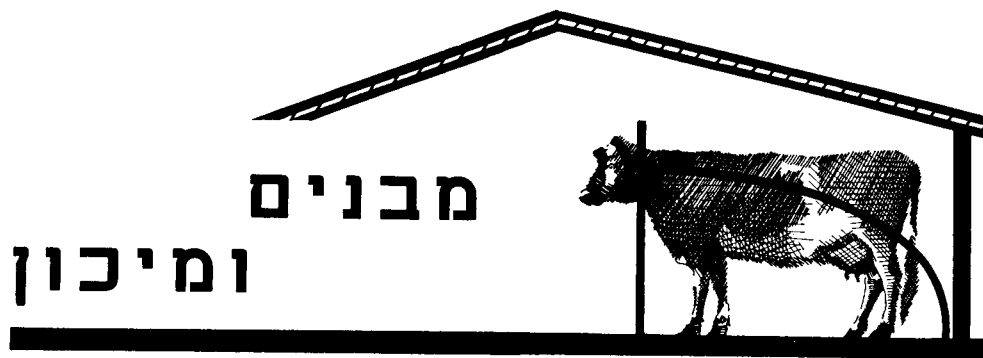




מסביב למיכון

מכונות חליבה מתוצרת פולווד

ייקבעו בין אגרו-נגב לבין הארגונים הכלכליים של ההתיישבות, בהשתתפות ההתאחדות. שינוי יים במחירים יחולו רק אחרי מו"מ בין הגורמים ;

6. לא יוכנסו דגמים של מכונות וחומרים, ללא הסכמה הדדית בין אגרו-נגב לבין ההתאחדות ;

7. אגרו-נגב מתחייבת להחזיק מלאי מספיק של חלפים במחסניה עבור דגמי המכונות המשווקות בישראל, ובכתי מסחר מתאימים באזורים, שבהם תופצנה המכונות. פולווד אחראית על ביצוע התחייבות זו ;

8. אגרו-נגב מתחייבת לספק שירות מתאים למתקני מכונות פולווד, ולפי דרישת המשק תספק שירות תקופתי סדיר בתשלום מתאים. טיב השירות יעמוד בביקורת ההתאחדות, ואם ימצא לקוי, תדווח על כך ההתאחדות ישירות לחברת פולווד-אנגליה, אשר מתחייבת שאגרו-נגב תחזיק בסוכנות פולווד אך ורק בתנאי אספקת שירות משביע רצון למכונות פולווד שהותקנו ;

9. ההתאחדות תקבל תמלוגים על ציוד פולווד וחלפים, בשיעור דומה שהיא מקבלת מספקי ציוד חליבה אחרים, דהיינו : 2.5% מהחברה ב-אנגליה ועוד 2.5% מסוכנה בישראל אגרו-נגב ;

10. בתום תקופת הניסוי עם תוצאות חיוביות תאשר ההתאחדות הכנסת מכונות פולווד,

חברת פולווד אנגליה מבקשת להכניס לישראל מכונות חליבה מתוצרתה. בכמה משקים בדרום הארץ כבר הותקנו מכונות מסוגים שונים בעלי מרכיבים שונים מתוצרת פולווד, ללא אבחנת התאמתן לצרכינו המיוחדים. במו"מ בינינו לבין החברה הושג הסכם, במטרה להסדיר את הכנסת ציודה, דוגמת ההסכמים הקיימים עם חברות יצרני מכונות חליבה אחרות.

להלן עיקרי ההסכם, שנחתם בין ההתאחדות לבין חברת פולווד (חברה אנגלית) בדצמבר 1971 : —

1. מכונות חליבה פולווד יוכנסו לישראל אחרי ניסוי טיבן והתאמתן למשק הישראלי ;

2. הניסוי יבוצע ע"י הצוות שנקבע ע"י ועדת המימשק (ד"ר רוזנצויג-שרן מהמכון הווטרנארי, ד"ר סלעי גורדין מהמרכז לחלב במכון וולקני, חי הברון מהתאחדות מגדלי בקר, בצירוף המדריך לחליבה, שבאיזורו יבוצע הניסוי) ;

3. הניסוי ימשך 3 חדשים ;

4. הניסויים יבוצעו במשקים, שיוסכם עליהם בין סוכני פולווד בישראל (חברת אגרו-נגב, באר שבע) לבין צוות הניסוי. אגרו-נגב תציע משקי ניסוי מבין אלה, שמכרה להם כבר מכונות מדגמים שונים ;

5. המחירים של מכונות חדשות ושל חלפים

בועדת מיכון ומבנים

1. אביסת מזון מרוכז במכון או בבית החליבה

במשטר החליבה הנהוג אצלנו, מסוגלת הפרה לאכול, בזמן שהותה במכון או בבית החליבה, כ־2 ק"ג מ"מ במשק הקיבוצי וכ־3 ק"ג מ"מ במשק המשפחתי. בהתחשב עם זה, ישנן כמה אפשרויות לאיוון והשלמת המזון המרוכז לפי רות:

א. לאבוס את כל המ"מ בסככה בלבד, ללא אביסה בשעת החליבה;

ב. מגות סטנדרטיות בשעת החליבה, ומגות אינדיבידואליות באבוס הסככה;

ג. מגות סטנדרטיות בסככה והשלמת המגות האינדיבידואליות בשעת החליבה;

ד. כל המ"מ בשעת החליבה, אך שיטה זו מחייבת שהיית הפרות בתנובה גבוהה במכון החליבה במשך כ־25 עד 30 דקות, ובתנאי המשק השכיחים אינה מומלצת.

הדעות בין מצדדי שיטה ב' או ג' מחולקות, ישנם ייתרונות וחסרונות לשתיהן. חלוקת מנה אינדיבידואלית במכון חליבה מחייבת מיכון מתאים. היא מאפשרת דיוק יתר בחלוקת המזון, אך דורשת פיתרון לזיהוי הפרות בעדר הגדול, וגורמת לחולב עיסוק גורם סף בשעת החליבה. כמויות המ"מ בחלוקה ממוכנת הן — בין 0.5 ק"ג לבין 2 (או 3) ק"ג, והן מאפשרות לתאם את מנת המ"מ להפרשי תנובת חלב בחליבה אחת של כ־7 עד 12 ליטר, בהתאם ל־2 או 3 חליבות ביממה ובהתאם לסוג המשק.

מבלי להתייחס, אם להגשת מ"מ בשעת החליבה יש חשיבות כל שהיא לעצם ביצוע החליבה, היא מסייעת עכ"פ לחלוקת מגות רבות וקטנות יותר ביממה, מה שרצוי לכל הדעות.

הוועדה בדעה שבכל מכון, או בית חליבה חדש, בו מותקן ציוד להגשת מ"מ, רצוי לקחת בחשבון את האפשרות לחלוקה אינדיבי-

ותפרסם אישור זה ברבים, ב"משק הבקר והחלב".

נוסף על ההסכם הנ"ל, הוסכם עם אגרו-נגב, בשמה ובשם פולווד, על הסעיפים הבאים: —

1. אגרו-נגב אחראית לכיסוי הוצאות הניסוי הישירות (כגון: בדיקות עטינים, ועוד);

2. המכונות המשמשות לניסוי תהיינה רכוש אגרו-נגב עד לסיומו, והן תוצענה למכירה למשק, בו נערך הניסוי, במחיר מיוחד;

3. אגרו-נגב לא תתקין מכונות נוספות במשקים אחרים על אלה המשמשים לניסוי.

בהתאם למוסכם נקבעו 2 משקים לניסוי הצ'יוד, האחד במשקו של הח' אורי יורעאל בכפר יהושע, והשני — משקם של האחים כהן בפטיש. בשעת כתיבת שורות אלו כבר הוחל בהכנות לניסויים: בדיקת המצב הקיים בעדר והתקנת הצ'יוד. המכונות תופעלנה מיד עם השלמת ההכנות, ואנו מקווים לקבוע את הדגמים והפריטים הרצויים לנו תוך תקופת הניסויים וכתוצאה מהם.



בועדת מימשק חליבה

הוועדה דנה בצדדים שונים של ניסוי ציוד חליבה. נמסר מידע על התפתחות הניסוי במכון גת החליבה החצי-אוטומאטית מתוצרת אלפא לאואל (Duovac) בגן שמואל, ועל ההסכם שנחתם בין ההתאחדות לבין חברת פולווד — אנגליה.

לקראת הדיון הכללי בועדה על בעיות החליבה, שמעה הוועדה סקירה על מטרות ואספקטים של מימשק החליבה, במגמה לבדוק מחדש ולקבוע כללי החליבה הרצויים לתנאי משקיניו. סקירה זו תשמש יסוד לדיון שיתנהל בועדה בישיבתה הבאה.

כן דווח לוועדה על הדיונים המוקדמים בין חברי ועדת המימשק לקביעת קריטריונים לבחינת ציוד חליבה במטרה להציע למוסדות המחקר הצעות בנושאים מוגדרים.



שירות למכונות חליבה

שירות זה, שהונהג לפני כשנתיים, מבוסס על 4 סעיפים עיקריים:

- א. לפחות 2 טיפולים תקופתיים בשנה;
- ב. אספקת חלפי גומי לפי נורמות קבועות מראש;
- ג. ביטוח הציוד הקבוע (פרט לחלפי גומי);
- ד. טיפול ותיקון ע"י טכנאי השירות בעת הצורך, לפי קריאת המשק.

לפי בקשת משקים אחדים, סוכם עם סוכן חב"רת אלפא לאוואל על הנהגת תכנית אלטרנטיבית, לפי בחירת המשק, אשר תושתת על הסעיפים הבאים: —

- א. טיפולים תקופתיים במכונה (לפחות 2 טיפולים בשנה, אפשר לקבל גם יותר טיפולים תקופתיים, אם המשק ירצה בכך) ע"י הטכנאי;
- ב. המשק יחוייב בעד חלפים (גומי או כל סוג אחר) ותיקונים שהסוכן ייספק בשעת הטיפול התקופתי, ללא ביטוח של הציוד הקבוע;
- ג. טיפול ותיקון ע"י הטכנאי בשעת הצורך, לפי קריאת המשק.

תכנית אלטרנטיבית זו תבוצע מתחילת 1972, ובשעת כתיבת שורות אלה אנו עומדים לסכם את מחירי השירות. עם השלמת המו"מ תפורסם הודעה.

כאן מקום להעיר ולתקן טעות מצערת:

ברשימת „שירות וביטוח מכונות חליבה” בחור-ברת 117 של בטאוננו זה, עמוד 50, סוכמה ה"טבלה — פירוט ההוצאות (לאחר התקנת הציוד) בסך של 899 ל"י. למעשה לא היה מקום לסיכום כזה, כי הפירוט ניתן לפריטים שונים ומחירו ליחידה, ואין הסיכום — פירושו הוצאות הביטוח. ברשימה במקורה שנכתבה ע"י הח' יקונט, לא הופיע הסיכום (המערכת).



ביקורת חלב במשק המשפחתי הגדול

המשק המשפחתי המתקדם התרגל מזמן לחליבת פרותיו בבית חליבה דו-מפלסי על-ידי יחידות חליבה עם צנצנות. עם גידול העדרים המשפחתיים להיקף של 20, 30 ואף 40 ויותר

דואלית, אפילו אם בשלב זה המשק מתכנן לנהוג במנה סטנדרטית.

מיתקנים להגשת מ"מ במנות סטנדרטיות מקובלים כיום במכונת חליבה קיבוציים. מחירם כ-12,000 ל"י. מיתקן, תוצרת חוץ במכון חליבה — שדרת-דג, 6+6, מחירו כ-20,000 לירות. מתקן קטן מתוצרת חוץ, שמתאים לבית חליבה במשק משפחתי (במת חליבה חד צדדית ל-6 פרות) — מחירו כ-3,500 לירות, כולל המנגנון המעביר את המ"מ מהמיכל ה"צמוד לבית החליבה. המערכת, שהותקנה במשק עומר בנהלל — מחירה המשוער כיום במסגריה מסחרית, אף הוא כ-3,500 לירות.



2. שיכון בקר. משקים אחדים הקימו לאחרונה קוראלים מרוצפים בשטח מצומצם מן המומ"לץ והדרוש לפרה בממוצע.

כדי לבחון מחדש את ההנחיות לבניית קוראל מרוצף, סיררה הוועדה במשקים; רגבים, גן-שמואל ועין שמר. אחרי הסיור סוכם:

1. גודל השטח לפרה בקוראל מרוצף קובע את מידת הצטברות הזבל בתוכו, ויוצר בעיות להוצאתו וניקוי של השטח. הוועדה מזהירה ש"לא לצמצם את השטח מתחת למינימום הרצוי של 18—20 מטרים מרובעים;

2. הבעיה העיקרית בקוראל המרוצף, אף בגודלו המומלץ, היא — סילוק הזבל בעונת החורף ושמירה על נקיונו של הקוראל. צריך להביא זאת בחשבון כבר עם בניית הקוראל הראשון במשק ולדאוג להתקנת סידורים מתאימים לקליטת הזבל (החצי נוזלי בחורף) וסילוקו בעונת הגשמים;

3. רוחב העמדה לפרה ליד האבוס, או בהגדרה אחרת — האורך הממוצע של האבוס לכל פרה. חברי הוועדה התרשמו, ש-0.75 מטר רץ באבוס מספיקים לפרה לאכילה ולעמידה ללא דוחק. מידת אורכו של האבוס לפרה אין לצמצם עוד, בשל צמצום השטח הכללי לכל פרה בקוראל, שגם בפניו מזהירה הוועדה.



שצנצנת זו מותקנת באופן קבוע במתקן מתאים, במקום להיות תלויה על וו או מאזניים.

במשק המושבי מצויות צנצנות שונות, שנרכשו עם ציוד משומש ממשקים קיבוציים לפני כמה שנים במחיר נמוך ונוח. מאוחר יותר, כשהאזל הציוד המשומש, החלו גם משקים משפחתיים לרכוש ציוד חדש, שביסודו הינו אותו הציוד (האלפאמטיק) המקובל במשק הקיבוצי, אלא שהמקרים מסוימים לא רכשו צנצנות קבועות מכו"ל (עם סקאלה), כי לא חזו אז כלל את הצורך בביצוע ביקורת חלב, כמו בקיבוץ גם בע"ד המשפחתי.

מהסקר, שערך הח' עובדיה ג'מיל, המדריך האיזורי למיכון החליבה, על כל מתקני החליבה בבאר-טוביה, התברר, שישנן צנצנות מכל הדגמים במשקים. החברים שרכשו צנצנות קבועות ומכויילות אין אצלם בעיה של מדידת כמות החלב. ואלה שברשותם צנצנות תלויות, בנפח 17 או 27 ק"ג, יודקו, כנראה, לסידור מתאים לשימוש במאזני חלב מיוחדים, שיש להתקנם גבוה מעל עמדת החליבה ולתלות עליהם את הצנצנות ביום חליבת הביקורת. הייתי מציע, שהכפר ירכוש מספר מאזניים מתאימים ולהשאילם למשקים לפי תור ביום הביקורת. אחרת יהיה הכרח להחליף את כל הצנצנות התלויות לצנצנות קבועות, מכויילות, וזה עשוי לייקר בהרבה את התאמת הציוד.

נלמד לקח מהמצב שהתהווה וניקח בחשבון — בשעת רכישת ציוד חליבה מושבי חדש — את ההתפתחות הנשקפת בעתיד בביקורת החלב בע"ד המשפחתי.

שוב לא נראה לי, שכדאי לקנות צנצנות תלויות משומשות וזולות, שאינן מתאימות לביקורת חלב, אלא בתוספת מאזניים יקרים-יחסית, והן תדרושנה עוד התקנת סידורים מיוחדים ובלתי נוחים בשביל תליית הצנצנות על מאזניים אלה.

חי הכרז

ה.מ.ב.

פרות, מהווה ביקורת החלב הנהוגה כיום במשק המושבי, בעיה רצינית. ושוב, אין זה מתקבל על הדעת, שהחולב יאסוף את החלב של כל פרה ופרה לדליים וישמור אותו עד בוא מבקר החלב. מושבים, שיש בהם עדרי חלב גדולים, מנסים אפוא לבצע את ביקורת החלב ודגימתו לבדיקת השומן בצורה התואמת את העדר המתפתח והמפותח, במלים אחרות: — יש לבצע את ביקורת החלב בדרך הנעשית בעדרים הגדולים הקיבוציים. במושב באר טוביה מתכננים כעת לשנות את שיטת ביקורת החלב בכיוון זה. ועדת העדר והח' אריה מנס מטפלים בהכנות הדרושות לביצוע השינוי בצורת הביקורת.

מבחינת ציוד החליבה והציוד לדגימת החלב דרושים שני דברים:

(א) ברז לדגימת חלב, דומה לברז המקובל במשק הקיבוצי. למרבה הצער אין הברז, הקיבוצי" מתאים, ללא התאמה מיוחדת ויקרה לחיבורי יציאת החלב מהצנצנות המותקנות במושבים, כי הברז המקורי הינו חלק של חיבור גומי המותאם לקומביין חליבה גדול.

אריה מנס הכין חיבור פשוט וזול, המאפשר דגימה אינדיבידואלית של חלב מכל פרה ופרה, ישירות מצנצנת החליבה גם בקומביין-זוטא המושבי, אילו הנהיגו במושבים את ה"קומביין-זוטא" (פרי דמיונו הישראלי), שהותאם לצרכיו המיוחדים בשנים האחרונות בשיתוף עם חברת אלפא-לאואל (אגב, אין למצוא קומביין-זוטא כזה באף מדינה בעולם, פרט לישראל). עכשיו נעשה מאמץ ע"י יועץ ישראלי במאלטה להחדיר שיטה זו, לפי דוגמתנו, בעדרים מאלטזיים בעלי 20 או 30 פרות.

(ב) מדידת כמות החלב של כל פרה ופרה בצנצנת החליבה צריכה להתבצע לפי תקנון הוועדה האירופית לביקורת החלב והשומן, בה אנו חברים, והיא המאשרת את מהימנות הביקורת שלנו. תקנון זה קובע בין היתר 2 אפשרויות של מדידת כמות החלב בצנצנות: שקילת החלב בתוך הצנצנת, או בצנצנת מכויילת, בתנאי —